

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mt 1, 1-25

Karácsony, Vigília szentmise („C” év)

*Jézus megszületik Máriától,
aki jegyese Józsefnek, Dávid fiának.*

PÉCSI EGYHÁZMEGYE
„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Jézus megszületik Máriától, aki jegyese Józsefnek, Dávid fiának.

Jézus Krisztusnak, Dávid és Ábrahám fiának családfája.

Ábrahámnak Izsák volt a fia, Izsáknak Jákob, Jákobnak Juda és testvérei, Dudának Fáresz és Zára Támártól, Fáresznek Eszró, Eszrómnak Áram, Áramnak Aminadáb, Aminadábnak Náásszón, Náásszónnak Szalmon, Szalmonnak Bóász Ráhábtól, Bóásznak Jóbéd Ruttól, Jóbédnek Izáj, Izájnak pedig Dávid király. Dávidnak Salamon volt a fia Uriás feleségétől, Salamonnak Roboám, Roboámnak Abija, Abijának Ászáf, Ászáfnak Jozafát, Jozafátnak Dórám; Dórámnak Ozijás, Ozijásnak Joatám, Joatámnak Acház, Acháznak Ezekiás, Ezekiásnak Manassesz, Manassesznek Ámós, Ámósznak Joziás, Joziásnak pedig Jekoniás és testvérei a babiloni fogság idején. A babiloni fogság után: Jekoniásnak Szálátiél volt a fia, Szálátiélnek Zorobábel, Zorobábelnek Ábiud, Ábiudnak Elijakim, Elijakimnak Ázór, Ázórnak Szádok, Szádoknak Áhim, Áhimnak Eliud, Eliudnak Eleazár, Eleazárnak Mattán, Mattánnak Jákob, Jákobnak pedig József. Ő volt a férje Máriának, akitől a Krisztusnak nevezett Jézus született.

Összesen tehát: Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a babiloni fogságig tizennégy nemzedék, és a babiloni fogságtól Krisztusig is tizennégy nemzedék.

Jézus Krisztus születése így történt:

Anyja, Mária, jegyese volt Józsefnek. Mielőtt azonban egybekeltek volna, kitűnt, hogy Mária gyermeket fogant méhében a Szentlélektől. A férje, József igaz ember volt, nem akarta őt megszégyeníteni, ezért úgy határozott, hogy titokban bocsátja el. Míg ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala, és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, mert a benne fogant élet a Szentlélektől van. Fia születik majd, akit Jézusnak nevezel, mert ő váltja meg népét bűneitől.”

Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta által mondott:

Íme, a Szűz gyermeket fogan és fiút szül,

és az Emmánuel nevet adják neki,

ami azt jelenti: „Velünk az Isten”.

Amikor József felébredt álmából, úgy cselekedett, amint az Úr angyala megparancsolta neki. Magához vette feleségét, de nem ismerte meg, míg az világra nem hozta a fiát: a gyermeket pedig elnevezte Jézusnak.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ Δαυὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ.

Ábrahám fiának, Dávid fiának Jézus Krisztusnak a származásának (a történetének) a könyve.

² Ἀβραάμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ,

Ábrahám nemzette Izsákot, Izsák pedig nemzette Jákobot, Jákob pedig nemzette Júdát és testvéreit.

³ Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζάρα ἐκ τῆς Θαμάρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρῶμ, Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ,

Júda pedig nemzette Fáreszt és Zárát Támártól, Fáresz pedig nemzette Ezront, Ezron pedig nemzette Arámot.

⁴ Ἀράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών,

Arám pedig nemzette Aminádábot, Aminádáb pedig nemzette Nahsont, Nahson pedig nemzette Szálmont,

⁵ Σαλμών δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥόες ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Ῥόες δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβήδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ἰωβήδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί,

Szálmon pedig nemzette Boózt Ráhábtól, Boóz pedig nemzette Obedet Rúttól, Obed pedig nemzette Jessét (Izájt).

⁶ Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυὶδ τὸν βασιλέα. Δαυὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου,

Jessze pedig nemzette Dávid királyt. Dávid pedig nemzette Salamont Uriás feleségétől.

⁷ Σολομών δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοάμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ,

Salamon pedig nemzette Roboámot, Roboám pedig nemzette Ábiát, Ábia pedig nemzette Ászát.

⁸ Ἀσάφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζιάν,

Ásza pedig nemzette Jozafátot, Jozafát pedig nemzette Jórámot, Jórám pedig nemzette Oziját (Uziját).

⁹ Ὁζίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωαθάμ, Ἰωαθάμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχάζ, Ἀχάζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν,

Ozija pedig nemzette Jótámot, Jótám pedig nemzette Ácház, Ácház pedig nemzette Hiszkiját.

¹⁰ Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς, Ἀμώς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσίαν,

Hiszkija pedig nemzette Manasszét, Manassze pedig nemzette Ámont, Ámon pedig nemzette Joziját.

¹¹ Ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

Jozija pedig nemzette Joakint és a testvéreit a babilóni fogságba vitel idején.

¹² Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβαβέλ,

A babilóni fogságba vitel után pedig Joakin nemzette Salátielt, Salátiel pedig nemzette Zerubbábelt.

¹³ Ζοροβαβέλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακίμ, Ἐλιακίμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ,

Zerubbábel pedig nemzette Ábiudot, Ábiud pedig nemzette Eljakimot, Eljakim pedig nemzette Ázort.

¹⁴ Ἀζώρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχίμ, Ἀχίμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ,

Ázor pedig nemzette Szádokot, Szádok pedig nemzette Ákimot, Ákim pedig nemzette Eliúdot.

¹⁵ Ἐλιούδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ,

Eliúd pedig nemzette Eleazárt, Eleazár pedig nemzette Mattánt, Mattán pedig nemzette Jákobot.

¹⁶ Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός.

Jákob pedig nemzette Józsefet, Mária férjét, akitől (Máriából) született a Krisztusnak nevezett Jézus.

¹⁷ Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

Tehát az összes nemzedék Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzedék, és Dávidtól a babilóni fogságba vitelig tizennégy nemzedék, és a babilóni fogságba viteltől Krisztusig tizennégy nemzedék.

¹⁸ Τοῦ δὲ Ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν. Ἐμνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου.

Jézus Krisztus születése így volt. Midőn Mária, az ő édesanyja eljegyeztetett Józseffel, mielőtt egybekeltek volna a Szentlélektől áldott állapotban találtatott.

¹⁹ Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν.

De József, az ő férje, igaz lévén és nem akarva őt megszégyeníteni, elhatározta, hogy titokban bocsátja el őt.

²⁰ ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ’ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαρίαν τὴν γυναῖκά σου, τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἑστίν ἁγίου

De miközben ezeket forgatta a fejében, íme az Úr angyala álmában megjelent neki mondva: „József, Dávid fia, ne félj Máriát a te feleségedül magad mellé venni: ugyanis az, aki benne van, a Szentlélektől nemződött (fogantatott).

²¹ τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν, αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

Fiút fog szülni, és Jézus néven fogod őt hívni: ő ugyanis meg fogja szabadítani az ő népét az ő bűneiktől.”

²² τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος
Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék, ami az Úrtól mondatott a próféta által, aki mondja:

²³ Ἴδου ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἑμμανουὴλ ὃ ἐστίν μεθερμηνευόμενον Μεθ’ ἡμῶν ὁ θεός.

„Íme, a szűz foganni fog és fiút fog szülni, az ő nevét Emmánuelnek fogják hívni, ami lefordítva azt jelenti: velünk az Isten”

²⁴ Ἐγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ

József pedig felébredve az álomból úgy cselekedett, ahogy az Úr angyala parancsolta neki, és maga mellé vette feleségül,

²⁵ καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν ἕως οὗ ἔτεκεν υἱόν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

és nem ismerte meg őt, amíg meg nem szülte fiát, és nevét Jézusnak hívta.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ LIBER GENERATIONIS IESU CHRISTI FILII DAVID FILII ABRAHAM.

¹ Jézus Krisztus, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségtáblája.

¹ Jézus Krisztus nemzetségtáblája, aki Dávidnak, Ábrahám fiának a fia.

¹ *Jézus Krisztus nemzetségtáblája, aki Ábrahám fiának Dávidnak volt a fia.*

¹ *Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről való könyv.*

¹ Jézus Krisztus – Dávid fia s Ábrahám fia – eredetének története

² ABRAHAM GENUIT ISAAC, ISAAC AUTEM GENUIT IACOB, IACOB AUTEM GENUIT IUDAM ET FRATRES EIUS,

² Ábrahám nemzette Izsákot, Izsák nemzette Jákobot, Jákob nemzette Júdát és testvéreit.

² Ábrahám nemzette Izsákot; Izsák nemzette Jákobot; Jákob pedig nemzette Júdát és ennek testvéreit;

² *Ábrahám fia Izsák volt, Izsák fia Jákob, Jákob fiai pedig Júda és ennek testvérei.*

² *Ábrahám nemzé Izsákot; Izsák nemzé Jákóbot; Jákob nemzé Júdát és testvéreit;*

² Ábrahám nemzette Izsákot, Izsák nemzette Jákobot, Jákob nemzette Júdát és testvéreit.

³ IUDAS AUTEM GENUIT PHARES ET ZARA DE THAMAR, PHARES AUTEM GENUIT ESROM, ESROM AUTEM GENUIT ARAM,

³ Júdának született Perec és Szerach, Támártól. Perec nemzette Hecromot, Hecrom nemzette Aramot.

³ Júda nemzette Fáreszt és Zárát Támártól; Fáresz nemzette Ezront; Ezron nemzette Arámot;

³ *Júda fiai Támártól Fáresz és Zára, Fáresz fia Ezron, Ezron fia Áram.*

³ *Júda nemzé Fárest és Zárát Támártól; Fáres nemzé Esromot; Esrom nemzé Arámot;*

³ Júda nemzette Támártól Fáreszt és Zerahot, Fáresz nemzette Hezromot, Hezrom nemzette Arámot.

⁴ ARAM AUTEM GENUIT AMINADAB, AMINADAB AUTEM GENUIT NAASSON, NAASSON AUTEM GENUIT SALMON,

⁴ Aram nemzette Aminadabot, Aminadab nemzette Nachsont, Nachson nemzette Salmont.

⁴ Arám nemzette Aminádábot; Aminádáb nemzette Nahsont; Nahson nemzette Szálmont;

⁴ *Árám fia Aminadab, Aminadab fia Náásszon, Náásszon fia Szalmón.*

⁴ *Arám nemzé Aminádábot; Aminádáb nemzé Naássont; Naásson nemzé Sálmont;*

⁴ Arám nemzette Aminadabot, Aminadab nemzette Naasszont, Naasszon nemzette Szalmont.

⁵ SALMON AUTEM GENUIT BOOZ DE RAHAB, BOOZ AUTEM GENUIT OBED EX RUTH, OBED AUTEM GENUIT IESSE,

⁵ Salmonnak született Boász, Ráchábtól. Boásznak született Jobed, Ruttól. Jobed nemzette Izájt,

⁵ Szálmon nemzette Boózt Ráchábtól; Boóz nemzette Obedet Rúttól; Obed nemzette Jesszét; Jessze pedig nemzette Dávid királyt.

⁵ *Szalmón fia Ráchábtól Boáz, Boáz fia Rúttól Obed,*

⁵ *Sálmón nemzé Boázt Ráchábtól; Boáz nemzé Obedet Ruthtól; Obed nemzé Isait;*

⁵ Szalmon nemzette Ráchábtól Boászt, Boász nemzette Ruttól Obedet, Obed nemzette Izájt.

⁶ IESSE AUTEM GENUIT DAVID REGEM. DAVID AUTEM GENUIT SALOMONEM EX EA, QUAE FUIT URIAE,

⁶ Izáj nemzette Dávid királyt. Dávidnak született Salamon, Urija feleségétől.

⁶ Dávid nemzette Salamont Uriás feleségétől;

⁶ *Obed fia Jessze, Jessze fia pedig Dávid király.*

⁶ *Isai nemzé Dávid királyt; Dávid király nemzé Salamont az Uriás feleségétől;*

⁶ Izáj nemzette Dávid királyt. Dávid nemzette Salamont Urija feleségétől.

⁷ SALOMON AUTEM GENUIT ROBOAM, ROBOAM AUTEM GENUIT ABIAM, ABIA AUTEM GENUIT ASA,

⁷ Salamon nemzette Rechabeámot, Rechabeám nemzette Abiját, Abija nemzette Ászát.

⁷ Salamon nemzette Roboámot; Roboám nemzette Ábiát; Ábia nemzette Ászát.

⁷ *Dávid király fia, Uriás feleségétől, Salamon volt.*

⁷ *Salamon nemzé Roboámot; Roboám nemzé Abiját; Abija nemzé Ását;*

⁷ Salamon nemzette Roboámot, Roboám nemzette Abiját, Abija nemzette Ászát.

⁸ ASA AUTEM GENUIT IOSAPHAT, IOSAPHAT AUTEM GENUIT IORAM, IORAM AUTEM GENUIT OZIAM,

⁸ Aza nemzette Jozafátot, Jozafát nemzette Jorámot, Jorám nemzette Uziját.

⁸ Ásza nemzette Jozafátot; Jozafát nemzette Jórámot; Jórám nemzette Oziját;

⁸ *Salamon fia Roboám, Roboám fia Abia, Abia fia Áza,*

⁸ *Asa nemzé Jozafátot; Jozafát nemzé Jórámot; Jórám nemzé Uzziást;*

⁸ Ásza nemzette Jozafátot, Jozafát nemzette Jorámot, Jorám nemzette Uziját.

⁹ OZIAS AUTEM GENUIT IOATHAM, IOATHAM AUTEM GENUIT ACHAZ, ACHAZ AUTEM GENUIT EZECHIAM,

⁹ Uzija nemzette Jótámot, Jótám nemzette Acházt, Acház nemzette Hiszkiját.

⁹ Ozija nemzette Jótámot; Jótám nemzette Ácházt; Ácház nemzette Hiszkiját;

⁹ *Áza fia Jozafát, Jozafát fia Jórám, Jórám fia Oziás, Oziás fia Joatám, Joatám fia Ákáz, Ákáz fia Ezekiás,*

⁹ *Uzziás nemzé Jóathámot; Joathám nemzé Ákházt; Ákház nemzé Ezékiást;*

⁹ Uzija nemzette Jótámot, Jótám nemzette Áházt, Áház nemzette Ezekiást.

¹⁰ EZECHIAS AUTEM GENUIT MANASSEN, MANASSES AUTEM GENUIT AMON, AMON AUTEM GENUIT IOSIAM,

¹⁰ Hiszkija nemzette Manasszét, Manassze nemzette Amoszt, Amosz nemzette Joziját.

¹⁰ Hiszkija nemzette Manasszét; Manassze nemzette Ámont; Ámon nemzette Joziját;

¹⁰ *Ezekiás fia Manassze, Manassze fia Ámon, Ámon fia Joziás,*

¹⁰ *Ezékiás nemzé Manassét; Manassé nemzé Ámont; Ámon nemzé Jósiást;*

¹⁰ Ezekiás nemzette Manasszét, Manassze nemzette Ámónt, Ámón nemzette Joziját.

¹¹ IOSIAS AUTEM GENUIT IECHONIAM ET FRATRES EIUS IN TRANSMIGRATIONE BABYLONIS.

¹¹ Jozija nemzette Jechonját és testvéreit – a Babilonba való elhurcoláskor.

¹¹ Jozija pedig nemzette Joakint és ennek testvéreit a Babilonba való áttelepítéskor.

¹¹ *Joziás fiai pedig Jechoniás és ennek testvérei a babiloni fogság idején.*

¹¹ *Jósiás nemzé Jekoniást és testvéreit a babilóni fogságra vitelkor.*

¹¹ Jozija nemzette Jojakimot és testvéreit, a babiloni fogságba hurcolás idején.

¹² ET POST TRANSMIGRATIONEM BABYLONIS IECHONIAS GENUIT SALATHIEL, SALATHIEL AUTEM GENUIT ZOROBABEL,

¹² A Babilonba hurcolás után: Jechonja nemzette Sealtielt, Sealtiel nemzette Zerubbábelt.

¹²A Babilonba való áttelepítés után Joakin nemzette Salátielt; Salátiel nemzette Zerubbábelt;

¹²*A babiloni fogság után Jechoniás fia Szalatiél volt, Szalatiél fia Zorobábel,*

¹²*A babilóni fogsággravitel után pedig Jekoniás nemzé Saláthielt; Saláthiel nemzé Zorobábelt;*

¹²A babiloni fogságba hurcolás után Jojakim nemzette Sealtielt, Sealtiel nemzette Zerubbábelt.

¹³ZOROBABEL AUTEM GENUIT ABIUD, ABIUD AUTEM GENUIT ELIACHIM, ELIACHIM AUTEM GENUIT AZOR,

¹³Zerubbábel nemzette Abihudot, Abihud nemzette Eljakimot. Eljakim nemzette Acort.

¹³Zerubbábel nemzette Ábiudot; Ábiud nemzette Eljakimot; Eljakim nemzette Ázort;

¹³*Zorobábel fia Ábiúd, Ábiúd fia Eliakim, Eliakim fia Ázór,*

¹³*Zorobábel nemzé Abiudot; Abiud nemzé Eliákimot; Eliákim nemzé Azort;*

¹³Zerubbábel nemzette Abihudot, Abihud nemzette Eljakimot, Eljakim nemzette Azzurt.

¹⁴AZOR AUTEM GENUIT SADOCC, SADOCC AUTEM GENUIT ACHIM, ACHIM AUTEM GENUIT ELIUD,

¹⁴Acor nemzette Cádokot, Cádok nemzette Achimot, Achim nemzette Eliudot.

¹⁴Ázor nemzette Szádokot; Szádok nemzette Ákimot; Ákim nemzette Eliúdot;

¹⁴*Ázór fia Szádok, Szádok fia Áchim, Áchim fia Eliud,*

¹⁴*Azor nemzé Sádokot; Sádok nemzé Akimot; Akim nemzé Eliudot;*

¹⁴Azzur nemzette Cádokot, Cádok nemzette Jakint, Jakin nemzette Elihudot.

¹⁵ELIUD AUTEM GENUIT ELEAZAR, ELEAZAR AUTEM GENUIT MATTHAN, MATTHAN AUTEM GENUIT IACOB,

¹⁵Eliud nemzette Eleazárt, Eleazár nemzette Mattant, Mattan nemzette Jákobot.

¹⁵Eliúd nemzette Eleazárt; Eleazár nemzette Mattánt; Mattán nemzette Jákobot.

¹⁵*Eliud fia Eleázár, Eleázár fia Mattán, Mattán fia Jákob,*

¹⁵*Eliud nemzé Eleázárt; Eleázár nemzé Matthánt; Matthán nemzé Jákóbot;*

¹⁵Elihud nemzette Eleazárt, Eleazár nemzette Mattánt, Mattán nemzette Jákobot.

¹⁶IACOB AUTEM GENUIT IOSEPH VIRUM MARIAE, DE QUA NATUS EST IESUS, QUI VOCATUR CHRISTUS.

¹⁶Jákob nemzette Józsefet, Máriának a férjét, aki a Krisztusnak nevezett Jézust szülte.

¹⁶Jákob pedig nemzette Józsefet. Ő volt a férje Máriának, akitől született Jézus, akit Krisztusnak neveznek.

¹⁶ *Jákob fia pedig József, Mária férje. Mária a Krisztusnak nevezett Jézus szülőanyja.*

¹⁶ *Jákób nemzé Józsefet, férjét Máriának, a kitől született Jézus, a ki Krisztusnak neveztetik.*

¹⁶ Jákob nemzette Józsefet, férjét Máriának, akitől a Krisztusnak nevezett Jézus született.

¹⁷ OMNES ERGO GENERATIONES AB ABRAHAM USQUE AD DAVID GENERATIONES QUATTUORDECIM; ET A DAVID USQUE AD TRANSMIGRATIONEM BABYLONIS GENERATIONES QUATTUORDECIM; ET A TRANSMIGRATIONE BABYLONIS USQUE AD CHRISTUM GENERATIONES QUATTUORDECIM.

¹⁷ Így a nemzedékek száma: Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a Babilonba való elhurcolásig tizennégy nemzedék, és a Babilonba való elhurcolástól Krisztusig tizennégy nemzedék.

¹⁷ Az összes nemzedék tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzedék; Dávidtól a Babilonba való áttelepítésig tizennégy nemzedék; és a Babilonba való áttelepítéstől Krisztusig tizennégy nemzedék.

¹⁷ *E szerint a nemzedékek összege: Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a babiloni fogságig tizennégy nemzedék és a babiloni fogságtól Krisztusig tizennégy nemzedék.*

¹⁷ *Az összes nemzetség tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogságravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogságraviteltől Krisztusig tizennégy nemzetség.*

¹⁷ Összesen tehát Ábrahámától Dávidig tizennégy nemzedék, Dávidtól a babiloni fogságba hurcolásig is tizennégy nemzedék, és a babiloni fogságba hurcolástól Krisztusig szintén tizennégy nemzedék.

¹⁸ IESU CHRISTI AUTEM GENERATIO SIC ERAT. CUM ESSET DESPONSATA MATER EIUS MARIA IOSEPH, ANTEQUAM CONVENIRENT INVENTA EST IN UTERO HABENS DE SPIRITU SANCTO.

¹⁸ Jézus Krisztus születésének ez a története: Anyja, Mária, Józsefnek a jegyese, még mielőtt egybekeltek volna, úgy találtatott, hogy gyermeket fogant a Szentlélektől.

¹⁸ Jézus Krisztus születése pedig így történt: Anyja, Mária el volt jegyezve Józseffel. Mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy méhében fogant a Szentlélektől.

¹⁸ *Jézus Krisztusnak ez az eredete: anyja Mária, József jegyese, még egybekelésük előtt méhében fogant a Szentlélektől.*

¹⁸ *A Jézus Krisztus születése pedig így vala: Mária, az ő anyja, eljegyeztetvén Józsefnek, mielőtt egybekeltek volna, viselősnek találtaték a Szent Lélektől.*

¹⁸ Jézus Krisztus születése így történt. Anyja, Mária jegyese volt Józsefnek, de mielőtt egybekeltek volna, kitűnt, hogy gyermeket vár a Szentlélektől.

¹⁹ IOSEPH AUTEM VIR EIUS, CUM ESSET IUSTUS ET NOLLET EAM TRADUCERE, VOLUIT OCCULTE DIMITTERE EAM.

¹⁹ Férje, József igaz ember volt, nem akarta a nyilvánosság előtt megszégyeníteni, ezért úgy határozott, hogy titokban bocsátja el.

¹⁹ József pedig, a férje, igaz ember lévén, nem akarta őt hírbe hozni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el.

¹⁹ *Férje, József, igaz ember volt és mivel nem akarta rossz hírbe hozni, az volt a szándéka, hogy titokban bocsátja el.*

¹⁹ *József pedig, az ő férje, mivelhogy igaz ember vala és nem akará őt gyalázatba keverni, el akarta őt titkon bocsátani.*

¹⁹ Férje, József igaz ember volt, és nem akarta megszégyeníteni, ezért elhatározta, hogy titokban bocsátja el.

²⁰ HAEC AUTEM EO COGITANTE, ECCE ANGELUS DOMINI IN SOMNIS APPARUIT EI Dicens: “IOSEPH FILI DAVID, NOLI TIMERE ACCIPERE MARIAM CONIUGEM TUAM. QUOD ENIM IN EA NATUM EST, DE SPIRITU SANCTO EST;

²⁰ Míg ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala, és így szólt hozzá: „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van!

²⁰ Amikor ezeket forgatta szívében, íme, az Úr angyala álmában megjelent neki és így szólt: »József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami őbenne fogantatott, a Szentlélektől van.

²⁰ *Miközben ezen gondolkodott, álmában megjelent az Úr angyala és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban.*

²⁰ *Mikor pedig ezeket magában elgondolta: ímé az Úrnak angyala álomban megjelenék neki, mondván: József, Dávidnak fia, ne félj magadhoz venni Máriát, a te feleségedet, mert a mi benne fogantatott, a Szent Lélektől van az.*

²⁰ Miután mindezt végiggondolta, íme, az Úr angyala megjelent neki álmában, és így szólt: „József, Dávid fia, ne félj feleségül venni Máriát, mert ami benne fogant, a Szentlélektől van!

²¹ PARIET AUTEM FILIUM, ET VOCABIS NOMEN EIUS IESUM: IPSE ENIM SALVUM FACIET POPULUM SUUM A PECCATIS EORUM”.

²¹ Fiút szül, akit Jézusnak nevez el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.”

²¹ Fiút fog szülni, és a Jézus nevet adod neki, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.«

²¹ *Fiút fog szülni, akit te Jézusnak nevezel, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.”*

²¹ *Szül pedig fiat, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.*

²¹ Fiút fog szülni, akit nevezd el Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből!”

²² HOC AUTEM TOTUM FACTUM EST, UT ADIMPLERETUR ID, QUOD DICTUM EST A DOMINO PER PROPHETAM DICENTEM:

²² Ezek azért történtek, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott:

²² Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az Úr szava, amit a próféta által mondott:

²² *Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr a próféta szavával mondott:*

²² *Mindez pedig azért történ, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott volt a próféta által, a ki így szól:*

²² Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által:

²³ “ECCE, VIRGO IN UTERO HABEBIT ET PARIET FILIUM, ET VOCABUNT NOMEN EIUS EMMANUEL”, QUOD EST INTERPRETATUM NOBISCUM DEUS.

²³ Íme, a szűz fogan és fiat szül, Emmánuel lesz a neve. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.

²³ »Íme, a szűz méhében fogan és fiút szül, és a nevét Emmánuelnek fogják hívni«. Ez azt jelenti: Velünk az Isten.

²³ „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül, és Emmanuelnek fogják hívni.” Ez azt jelenti: Velünk az Isten.

²³ Ímé a szűz fogan méhében és szül fiat, és annak nevét Immanuelnek nevezik, a mi azt jelenti: Velünk az Isten.

²³ Íme, a szűz majd gyermeket vár, és fiút fog szülni, akit Emmánuelnek fognak nevezni, ami azt jelenti, „velünk az Isten”.

²⁴ EXSURGENS AUTEM IOSEPH A SOMNO FECIT, SICUT PRAECEPIT EI ANGELUS DOMINI, ET ACCEPIT CONIUGEM SUAM;

²⁴ József erre fölébredt álmából és úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta. Magához vette feleségét,

²⁴ József pedig fölkelte álmából és úgy tett, amint az Úr angyala megparancsolta neki. Magához vette feleségét,

²⁴ *József erre fölébredt álmából és úgy cselekedett, amint megparancsolta az Úr angyala.*

²⁴ *József pedig az álomból felserkenvén, úgy tőn, a mint az Úr angyala parancsolta vala néki, és feleségét magához vevé.*

²⁴ József pedig, amikor felébredt álmából, úgy tett, ahogy az Úr angyala megparancsolta neki. Magához vette feleségét,

²⁵ ET NON COGNOSCEBAT EAM, DONEC PEPERIT FILIUM, ET VOCAVIT NOMEN EIUS IESUM.

²⁵ de nem ismerte meg, míg világra nem hozta fiát, akinek a Jézus nevet adta.

²⁵ de nem ismerte meg őt, amíg az meg nem szülte a fiút; és a Jézus nevet adta neki.

²⁵ *Magához vette feleségét, de nem ismerte meg, míg a világra nem hozta (elsőszülött) fiát, akit Jézusnak nevezett.*

²⁵ *És nem ismeré őt, míg meg nem szülé az ő elsőszülött fiát; és nevezé annak nevét Jézusnak.*

²⁵ de nem ismerte meg addig, amíg meg nem szülte fiát, akit Jézusnak nevezett el.

1.3. BEHATÁROLÁS

Máté evangéliumának első két fejezete Jézus gyermekkorával foglalkozik, mostani szakaszunk ennek első felét, az első fejezetet tartalmazza. A perikópa elejét maga az evangéliumi könyv kezdete jelenti, a végét pedig az időbeli és témabeli váltás jelzi. Míg az evangélium első fejezete a Megváltó megtestesülését megelőző körülményekről és eseményekről szól (Mt 1,1-25), a második fejezet első versétől már Jézus megszületéséről olvashatunk.

Szakaszunk második fele (Mt 1,18-25) tulajdonképpen az első elbeszélte történet az evangéliumban, az első részben (Mt 1,1-17) ugyanis egy hosszú nemzetségtáblát olvashatunk, melyben Máté Jézus családfáját egészen Ábrahámig vezeti vissza.

Az evangélista a „Jézus Krisztus” szókapcsolatot használja a Mt 1,1 és Mt 1,18. versekben, ami jelzi a két rész közötti határt, ugyanakkor tematikusan össze is köti ezeket. Jézus nemzetségtáblájának a leírását követően (Mt 1,1-17) az evangélista Jézus Krisztusnak az eredetét és röviden születését írja le József szemszögéből (Mt 1,18-25).

Az epizód tehát a Mt 1,1-25 versek között helyezkedik el, s az alábbi részekre osztható:

a) Jézus nemzetségtáblája (Mt 1,1-17) három egységre s a másodikon belül három alegységre osztható: 1. Bevezetés (Mt 1,1); 2. Jézus nemzetségtáblája (Mt 1,2-16): 2.1. Ábrahám-tól Dávid királyig (Mt 1,2-6a), 2.2. Dávidtól a babilóni fogságig (Mt 1,6b-11), 2.3. A babilóni fogságtól Jézusig (Mt 1,12-16); 3. Összegzés (Mt 1,17).

b) Jézus megszületésének története (Mt 1,18-25) szintén három egységre osztható: 1. Bevezetés (Mt 1,18); 2. József vívódása és álma, illetve az Úr angyalának megjelenése és beszéde (Mt 1,19-24); 3. Józsefnek az angyal szavai szerinti cselekedete (Mt 1,25).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Jelen szakaszunk két részre tagolódik, első fele (Mt 1,1-17) a Máté-evangélium, s egyben az újszövetségi Szentírás első epizódja, ami még hangsúlyosabbá teszi. Vagyis mintegy bevezetés- és felvezetésképpen jelenik meg az Újszövetség első oldalán, jelezve ezzel azt is, hogy az egész újszövetségi Szentírás célja Jézus Krisztus misztériumának a bemutatása. Máté a teljességet jelképező 3×14 nemzedék felsorolásával nem életrajzot kíván elsősorban elmondani, hanem egyrészt Jézus emberi természetét, másrészt pedig

messiási mivoltát akarja hangsúlyozni, akiben beteljesültek Isten ószövetségi ígéretei. Az evangélista a „Jézus Krisztus” szókapcsolatot használja a Mt 1,1 és Mt 1,18. versekben, amely a perikópa kezdetét, illetve azon belül a második rész elejét jelzi, egyúttal össze is köti a két, egymást kiegészítő szakaszt.

A perikópa második felében (Mt 1,18-25) Jézus földi életének kezdetét írja le az evangélista József szemszögéből. Az angyal Józsefnek jelenik meg s adja tudtára a jó hírt, hogy jegyese a Szentlélektől van áldott állapotban, s hogy fiút fog szülni. József személyével Máté több dolgot is sugall. Egyrészt József dávidi származása (ő az utolsó férfi Jézus nemzetségtáblájában: „Jákob fia pedig József, Mária férje” /Mt 1,16/, „Dávid fiának” nevezi őt az angyal /Mt 1,20/) finoman jelzi Jézus messiás- királyi voltát. Másrészt József csendjével (nem szól semmit az evangéliumban) e csodálatos foganás és születés titok voltát hangsúlyozza. E misztérium előtt elhallgat az ember, s csendben szemléli azt. Továbbá József cselekvése az engedelmes, igaz hívő magatartása, aki hallgat az Úr szavára és megcselekszi azt (vö. Mt 7,24).

Az Izajás prófétától származó jövendölésnek (Iz 7,14) és Jézus születése hírüladásának összekapcsolásával Máté az ószövetségi ígéret beteljesülését nyomatékosítja: a rég várt, nagy ígéret Jézus Krisztus eljövételével valósággá vált. Velünk az Isten, amit a héber kifejezés görög fordításával is hangsúlyoz.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ὄναρ ('onár'): álom (Mt 1,20)

Az „álom” szó, amely az Újszövetségben csak Máté evangéliumában jelenik meg, minden esetben az álomlátásra utal. Legtöbbször Józsefhez kapcsolódik, akinek így tár fel valamit az Úr: Jézus születéséről (1,20), az egyiptomi menekülésről (2,13), az Egyiptomból való visszatérésről (2,19) és a názáreti letelepedésről (2,22). Az álom motívum tehát a gondviselés jelképe is: Isten a történelem Ura, aki nem hagyja magára övéit, finoman vezeti őket, de szabadságukat tiszteletben tartva, hiszen József is szabadon döntött mindegyik esetben.

Ugyanakkor érdekes megjegyeznünk, hogy e kifejezés utolsó előfordulási helye az evangéliumban Pilátus feleségéhez kötődik, aki férjének üzen, hogy álmában szenvedett, s hogy engedje szabadon Jézust, az igazat (27,19). Míg József, az igaz férfi, engedelmeskedik az álomban hallottaknak (1,19-20.24), addig Pilátus nem követi feleségének kérését, s megöleti az Igazat (27,19.26).

μὴ φοβηθῆς ('mé fobéthész'): ne félj! (Mt 1,20)

A „ne félj! (ne féljetek!)” felszólítások hosszú evangéliumi sorának ez az első esete (pl. Mt 10,26.28.31; Mt 14,27; Mt 17,7; Mt 28,5.10; Mk 5,36; Lk 1,13.30; Lk 2,10; Lk 5,10 stb.). Isten nem szűnik meg bátorítani, vigasztalni az embert, aki gyakran hajlamos az elcsüggedésre, a szorongásra. Éppen ezért Jézus földi életének kezdetétől egészen feltámadásáig reményt kíván adni övéinek. A remény alapja pedig az, hogy Jézus megszabadít mindenkit a bűntől s az örök haláltól (Mt 1,21)

Εμμανουήλ (*Emmánúél*): velünk az Isten (Mt 1,23)

Ez a név az Újszövetségben csak Máténál, s egyedül itt fordul elő. Máskor nem nevezik így Jézust, viszont egész tevékenységét összefoglalja ez a személynév: Jézusban vált a legkonkrétabbá és a legkézenfoghatóbbá az a tény, hogy velünk van az Isten. Éppen ezért zárul ezzel a gondolattal az evangélium is. Fontos megállapítanunk, hogy a négy evangélium közül egyedül Máté fejezi be művét Jézus közvetlen beszédével (Mt 28,18-20), ami viszont „lezáratlan”, kommentár nélkül marad, mintha arról a hegyről visszhangozna a világ minden tájára és az emberi történelem minden korszakára a krisztusi szó: „Íme, én veletek vagyok minden nap a világ végéig” (Mt 28,20).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

Mt 2,13.19.23 Azután, hogy elmentek, megjelent Józsefnek álmában az Úr angyala, s ezt mondta neki: „Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, s maradj ott, amíg nem szólok, mert Heródes keresi a gyermeket, meg akarja ölni.” (...) Amikor Heródes meghalt, megjelent Egyiptomban álmában Józsefnek az Úr angyala. (...) Odaérve Názáret városában telepedett le. Így teljesedett a próféták jövendölése: „Názáretinek fogják hívni.”

Mt 9,27 Jézus folytatta útját. Utánament két vak, ezt kiáltozva: „Dávid fia, könyörülj rajtunk!”

Mt 13,55 Nem az ácsnak a fia? Nem Mária az anyja, nem Jakab, József, Simon és Júdás a testvérei?

Mt 15,22 Ott a környékről közeledett egy kánaáni asszony és hangosan kérte: „Könyörülj rajtam, Uram, Dávidnak fia! A lányomat kegyetlenül gyötri az ördög.”

Mt 20,30-31 Az útszélen két vak ült. Hallva, hogy Jézus megy arra, elkezdtek kiáltozni: „Uram, Dávid fia, könyörülj rajtunk!” A nép csitította őket, hogy hallgassanak, de ők annál jobban kiáltoztak: „Uram, Dávid fia, könyörülj rajtunk!”

Mt 21,9.15 Az előtte járó s az utána tóduló tömeg így kiáltozott: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!” (...) Amikor a főpapok és írástudók látták, hogy csodákat tesz, s hogy a gyerekek a templomban így kiáltoznak: „Hozsanna Dávid fiának!”, méltatlankodtak,

Mt 27,17.22 Pilátus kérdést intézett hozzájuk: „Mit akartok, melyiket bocsássam el a kettő közül, Barabást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” (...) Pilátus tovább kérdezte: „Hát Jézussal, akit Krisztusnak mondanak, mit tegyek?” Mind azt kiabálták: „Keresztre vele!”

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 6,3 Nem az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? S ugye, nővérei is itt élnek közöttünk?” És megbotránkoztak rajta.

Mk 10,47-48 Hallva, hogy a názáreti Jézus közeledik, elkezdett kiáltozni: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” Többen csitították, hogy hallgasson. Ő annál hangosabban kiáltotta: „Dávid fia, könyörülj rajtam!”

Mk 12,26-35 Nem olvastátok Mózes könyvében a csipkebokorról szóló részben, mit mondott Isten a halottak feltámadásáról? Én, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene vagyok! Hanem amikor a templomban tanított, Jézus tette fel a kérdést: „Hogy mondhatják az írástudók azt, hogy a Krisztus Dávid fia?

Lk 1,14.26-56 Örömdre lesz és ujjongani fogsz rajta, és sokan örülnek majd születésén. A hatodik hónapban az Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták. Az angyal belépett hozzá és megszólította: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! Áldottabb vagy minden asszonynál.” E szavak hallatára Mária zavarba jött, és gondolkozni kezdett rajta, miféle köszöntés ez. Az angyal ezt mondta neki: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermekeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Nagy lesz ő és a Magasságbeli Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.” Mária megkérdezte az angyalt: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” Az angyal ezt válaszolta és mondta neki: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni. Íme, rokonod, Erzsébet is fogant öregségében, s már a hatodik hónapban van, noha meddőnek mondták, mert Istennél semmi sem lehetetlen.” Mária így válaszolt: „Íme, az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a te igéd szerint.” Erre az angyal eltávozott.

Lk 2,1-7 Azokban a napokban történt, hogy Augusztusz császár rendeletet adott ki, hogy az egész földkerekséget írják össze. Ez az első összeírás Quirinius, Szíria helytartója alatt volt. Mindenki elment a maga városába, hogy összeírják. József is fölment Galilea Názáret nevű városából Júdeába, Dávid városába, Betlehembe, mert Dávid házából és nemzetségéből származott, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. Ott-tartózkodásuk alatt elérkezett a szülés ideje. Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mert nem jutott nekik hely a szálláson.

Lk 2,21 Amikor eltelt a nyolc nap és körülmetélték, a Jézus nevet adták neki, ahogy az angyal nevezte, mielőtt még a méhben megfogamzott volna.

Lk 18,38-39 Erre elkezdett kiabálni: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!” Akik elől mentek, csitították, hogy hallgasson. De annál hangosabban kiáltozott: „Dávid fia, könyörülj rajtam!”

Lk 20,41-42 Most ő kérdezte tőlük: „Miért mondják, hogy Krisztus Dávid fia? Hisz Dávid maga mondja a zsoltárok könyvében: Ezt mondta az Úr az én Uramnak: Ülj a jobbomra,

Jn 1,45 Fülöp találkozott Natánaellel és elmondta neki: „Megtaláltuk, akiről Mózes törvénye és a próféták írnak, a názáreti Jézust, Józsefnek a fiát.”

Jn 6,42 Így érveltek: „Nem Jézus ez, Józsefnek a fia, akinek ismerjük apját, anyját? Hogyan mondhatja hát, hogy a mennyből szálltam alá?”

Jn 8,31-58 Jézus a benne hívő zsidókhoz fordult: „Ha kitartotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek, megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz

benneteket.” „Ábrahám utódai vagyunk – felelték –, s nem szolgáltunk soha senkinek. Miért mondd hát, hogy szabadok lesztek?” Jézus így válaszolt: „Bizony, bizony, mondom nektek: Mindenki szolga, aki bűnt követ el. A szolga nem marad ott mindig a házban, a Fiú azonban mindvégig ott marad. Ha tehát a Fiú szabaddá tesz benneteket, akkor valóban szabadok lesztek. Tudom, hogy Ábrahám utódai vagytok. Mégis az életemre törtök, mert nem fog rajtatok a szavam. Én azt hirdetem nektek, amit Atyámnál láttam, ti azt teszitek, amit atyátoktól tanultatok.” Erre közbevágta: „A mi atyánk Ábrahám!” Jézus így folytatta: „Ha Ábrahám fiai vagytok, azt tegyétek, amit Ábrahám tett. De ti az életemre törtök, bár az Istentől hallott igazságot hirdetem nektek. Ábrahám ezt nem tette. ⁴¹Azt teszitek, amit atyátok tett.” De tovább erősködtek: „Nem házasságtörésből születünk, egy atyánk van, az Isten.” Jézus ezt válaszolta: „Ha Isten volna az atyátok, akkor szeretnétek engem. Mert az Istentől való vagyok, tőle jöttem. Hisz nem magamtól jöttem, hanem ő küldött. Miért nem értitek a beszédemet? Azért, mert nem vagytok képesek meghallani a szavam. Az ördög az atyátok, és atyátok kedvére igyekeztek tenni, aki kezdettől fogva gyilkos, nem tartott ki az igazságban, mert nincs benne igazság. Amikor hazudik, magából meríti, mert hazug, és a hazugság atyja. ⁴⁵Mégis, bár az igazságot hirdetem, nekem nem hisztek. Ki vádolhat bűnnel közületek? Ha meg az igazságot hirdetem, miért nem hisztek nekem? Aki az Istentől való, meghallja az Isten szavát. Ti azért nem halljátok meg, mert nem vagytok az Istentől valók.” A zsidók erre rátámadtak: „Hát nincs igazunk, amikor számáriainak és ördögtől megszállottnak mondunk?” „Nem vagyok ördögtől megszállott – felelte Jézus –, hanem tisztelem Atyámat, ti ellenben gyalázzatok, noha nem keresem a magam dicsőségét, hisz van, aki keresse és ítéletet mondjon. Bizony, bizony, mondom nektek: aki megtartja tanításomat, az nem ízleli meg a halált örökre.” A zsidók közbevágta: „Most aztán igazán meggyőződünk róla, hogy ördögtől megszállott vagy! Ábrahám is, a próféták is meghaltak, s te azt állítod: Aki megtartja tanításomat, nem ízleli meg a halált örökre. Csak nem vagy nagyobb Ábrahám atyánknál? Mert hisz ő meghalt. S a próféták is meghaltak. Mivé teszed magad?” Jézus így válaszolt: „Ha én dicsőíteném meg magam, mit sem érne a dicsőségem. Atyám dicsőít meg, akiről azt mondjátok ugyan, hogy Istenetek, de nem ismeritek. Én azonban ismerem, s ha azt mondanám, hogy nem ismerem, hozzátok hasonlóan hazug volnék. De ismerem, és megtartom tanítását. Ábrahám, a ti atyátok örült, hogy megláthatja napomat. Meg is látta, és örült neki.” A zsidók felháborodtak: „Ötvenesztendő sem vagy, s láttad Ábrahámot?” Jézus így válaszolt: „Bizony, bizony, mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Jézus Krisztus családfájával (Mt 1,1-17) az Ószövetség Dávid történetéről és utódairól szóló részei mind párhuzamba állíthatók. Ennek a szöveganyagnak a terjedelme túlmutat jelen segédanyag keretein, ezért Dávid családfájára vonatkozóan csak néhány válogatott részt idézünk, a többi idézetnek a hivatkozását adjuk közre a következő lista szerint: **Rút** 1-4, **1Kir** 1-12; 14,21-31; 15,1-24; 22,1-51, **2Kir** 8,16-24; 15,1-7.32-38; 16; 18-20; 21,1-26; 22-23,30; 24,8-16; **1Krón** 1,34; 2,4-5.9-16; 3,5.10-17; 10-29; **2Krón** 1-21; 26-35; 36,9-10; **1Sám** 16-31, **2Sám** 1-24, **Ezdr** 3-5, **Neh** 7,7, **Iz** 36-39.

Ter 16,7 Isten angyala egy vízforrásnál talált rá a pusztában, a Sur felé vezető úton levő forrásnál.

Ter 17,19 De Isten ezt válaszolta: „Nem úgy! Feleséged, Sára ajándékoz meg fiúval téged, s te majd az Izsák nevet adod neki. Szövetségemet örök szövetséggé teszem vele, én pedig az ő és őutána leszármazottainak Istene leszek.”

MTörv 2,7 Az Úr, a te Istened megáldotta kezed munkáját, örködött fölötted, amikor átvonultál ezen a nagy pusztaságon. Negyven éve már, hogy az Úr, a te Istened veled van és nem szenvedtél hiányt semmiben.

MTörv 22,20 Ha azonban igaznak bizonyul a dolog, és semmi jelét nem lelik a fiatalasszony érintetlenségének.

Rút 4,12.17-22 Utódod által, akit ennek a fiatalasszonynak ad majd az Úr, házad váljék hasonlónak Percéhez, akit Támár szült Júdának!” (...) A szomszédasszonyok nevet is adtak neki. „Noéminak fia született” – mondták –, és elnevezték Obednek. Ő lett az atyja Dávid atyjának, Izájnak. Ez Perc családfája: Perc nemzette Hecront, Hecron nemzette Rámot, Rám nemzette Amminadabot, Amminadab nemzette Nachsont, Nachson nemzette Szalmon. Szalmon nemzette Boászt, Boász nemzette Obedet, Obed nemzette Izájt, Izáj nemzette Dávidot.

1Sám 17,12-15 Dávid egy Júdába, Betlehembe való, Izáj nevű efratitának volt a fia, akinek nyolc fia volt. Saul idejében ez az ember már öreg volt, sok év nyomta a vállát. Izáj három legidősebb fia hadba vonult Saullal. A három fiát, aki hadba vonult, így hívták: a legidősebbet Eliabnak, a másodikat Abinadabnak és a harmadikat Sammának. Dávid volt a legfiatalabb. A három legidősebb kivonult Saullal. [Dávid meg kilépett Saul szolgálatából és elment haza, hogy őrizze az apja nyáját Betlehemben.

2Sám 12,24-25 Dávid Batsebát is vigasztalta. Elment hozzá és együtt hált vele. (Batseba) fogant és fiút szült. A Salamon nevet adta neki. Az Úr kedvét találta benne, s ezt tudtul is adta Nátán próféta által, aki az Úr szavára Jedidjának nevezte el.

Zsolt 130,8 Ő váltja meg Izraelt minden bűnétől.

Sir 46,1 József, Nun fia, vitéz hadvezér volt és Mózes utódja a prófétaságban. Nagy volt, mint neve is mondja: megmentette a kiválasztottakat, bosszút állt az ellenségén és bevezette örökrészébe Izraelt.

Iz 7,14 Ezért az Úr maga ad nektek jelet: Íme, a szűz fogant, fiút szül, és Immánuelnek nevezi el.

Iz 8,8.10 Behatol Júdába és áthömpölyög rajta, előnti, míg egészen nyakig nem ér. Kiterjesztett szárnyai betöltik országot egész szélességét, ó Immánuel. (...) Hiába szótök terveket: úgyis megghiúsul. Hasztalan hoztok határozatot: nem valósul meg. Mert velünk az Isten.

Jer 27,20 amiket annak idején nem vitt el Babilon királya, Nebukadnezár, amikor Jeruzsálemből Babilonba fogságba hurcolta Jechonját, Jojakim fiát, Júda királyát [Júda és Jeruzsálem vezető embereivel együtt].

Ezdr 3,2 Jozadak fia, Jesua és testvérei, a papok, valamint Sealtiel fia, Zerubbábel és testvérei hozzáfogtak és fölépítették Izrael Istenének oltárát, hogy égőáldozatot mutassanak ott be, amint meg van írva Mózesnek, az Isten emberének törvényében.

Agg 2,20-23 A hónap huszonnegyedik napján – a második alkalommal – ezt a szózatot intézte az Úr Aggeushoz: ²¹Mondd meg Zerubbábelnek, Júda helytartójának: Megrendítem az eget és a földet. ²²Ledöntöm az országok trónját és összezújom a pogányok országának hatalmát. Felforgatom a szekeret és a rajta ülőt. Elesnek a lovak, a lovasok meg egymás kardjába dőlnek. ²³Azon a napon – mondja a Seregek Ura – foglak, Zerubbábel, Sealtiel fia, én szolgám – mondja az Úr –, és olyanná teszek, mint a pecsétgyűrű. Mert téged választottalak ki – mondja a Seregek Ura.

Zak 4,6-10 Erre így felelt: „Ez a hét szem az Úr szeme: bejárják az egész földet.” Ismét megszólaltam és megkérdeztem: „És mit jelentenek az olajfák a mécstartó mellett jobbról és balról?” Azt felelte: „Nem tudod, mit jelentenek ezek a dolgok?” Azt mondtam: „Nem, Uram.” Erre ő: „Ez a két Fölkent, akik az Úr előtt állnak az egész földön.” Ezt a szózatot intézi az Úr Zerubbábelhez: Nem hatalom által és nem erőszak által, hanem az én lelkem által – mondja a Seregek Ura. Mi vagy te, nagy hegy? Zerubbábel előtt síksággá változol. Ő majd fölteszi a zárókövet, s közben ezt mondják: Szép, milyen szép! Az Úr ezt a szózatot intézte hozzám: Zerubbábel keze vetette meg e ház alapját, az ő keze fogja be is fejezni. [Ti pedig megtudjátok, hogy a Seregek Ura küldött hozzátok.] Vajon van-e valaki, aki megveti e szerény kezdet napját? Örülni fognak majd, ha látják a választott követ Zerubbábel kezében.

ApCsel 1,14 Mindannyian egy szívvel, egy lélekkel állhatatosan imádkoztak az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt.

ApCsel 3,16 Mert hittel segítségül hívtuk a nevét, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindnyájatok szeme láttára.

ApCsel 4,12 Nincs üdvösség senki másban. Mert nem adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben üdvözülhetnének.

ApCsel 7,38 Ő volt, aki a pusztai közösségből érintkezett az angyallal, aki a Sínai-hegyen szólt hozzá. Ő kapta meg az életet adó szavakat, hogy továbbadja nekünk.

Róm 8,31 Mire következtethetünk ebből? Ha Isten velünk, ki ellenünk?

Zsid 11,31 A bűnös életű Rácháb is a hite folytán nem veszett oda a hitetlenekkel együtt, mert jó szívvel befogadta a hírszerzőket.

Jak 2,25 Ugyanígy a parázna Rácháb is nem a tettek által igazult-e meg, amikor menedéket adott a hírszerzőknek, s aztán más úton engedte őket tovább?

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Efrém diakónus: Valóban, Mária világra hozta szülöttét férfi közbenjárása nélkül. Úgy ahogy eredetileg, Éva Ádamból született testi beavatkozás nélkül, ugyanaz történt Józsefnél és Máriánál, aki az ő szűz jegyese. Éva világra hozta a gyilkos Káint, Mária az Éltetőt. Éva világra hozta azt, aki kiontotta testvére véré, Mária pedig azt, akinek a véré saját népe ontotta ki.

Szent Atanáz püspök: Látva, hogy az értelmes létezők elvesznek és a halál romlása uralkodik rajtuk, látva, hogy az emberek túlzott gonoszsága lassan – lassan saját maguk kárára növekszik és elviselhetetlenné válik, látva, hogy minden ember a halál rabszolgájává válik, az Úr megkönyörült nemzetségünkön és irgalmasságot cselekedett gyengeségünket illetően. (...)

Amikor egy nagyszerű király belép egy városba és lakhelyet vesz házai között, ez a város különösen is megtisztelve érzi magát, sem ellenség, sem pedig banditák nem mennek ellene, hogy feldúlják és minden figyelem rá irányul amiatt, hogy a király ott lakik egyik házában. Így történik az univerzum királyának tekintetében is: amióta Isten Fia eljött a földünkre és egy a miénkhez hasonló testben lakott, ellenségei minden kezdeményezése az emberek ellen véget ért és a halál romlása, ami hosszú időn át tombolt ellenük, eltűnt.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

495. Az evangéliumokban Máriát "Jézus anyjának" nevezik (Jn 2,1; 19,25), (Vö. Mt 13,55) a Szentlélek indítására már Fiának születése előtt "az én Uramnak édesanyjaként" ünneplik (Lk 1,43). Ő, akit Mária emberként a Szentlélek által fogant, s aki teste szerint valóban Mária Fia lett, nem más, mint az Atya örök Fia, a Szentháromság második személye. Az Egyház vallja, hogy Mária valóban Istenszülő (Theotokosz). (Efezusi Zsinat: Alexandriai Cirill 2. levele Nesztorioszhoz: DS 251.)

497. Az evangéliumi elbeszélések (Vö. Mt 1,18-25; Lk 1,26-38) a szűzi fogantatást Isten -- minden emberi megértést és lehetőséget fölülmúló -- művének tekintik: (Vö. Lk 1,34), "Aki benne fogantatott, a Szentlélektől van" (Mt 1,20), mondja az angyal Józsefnek Máriáról, az ő jegyeséről. Az Egyház ebben meglátja annak az ígéretnek a teljesedését, melyet Isten Izajás próféta által mondott: "Íme, a szűz méhében fogant és fiút szül" (Iz 7,14), a görög szövegben Mt 1,23.

498. Néha bizonytalanságot keltett az, hogy a Márk-evangélium és az újszövetségi levelek semmit nem mondanak Mária szűzi fogantatásáról. Azt a kérdést is fölvetették, hogy nem legendáról vagy teológiai konstrukcióról van-e szó minden történetiség nélkül. Erre azt kell válaszolnunk: a szűzi fogantatásba vetett hit a nem keresztényeknél, mind a zsidóknál, mind a pogányoknál élénk tiltakozást, gúnyolódást és értetlenséget váltott ki (Vö. Szent Jusztin: Dialógus a zsidó Trifónnal 66-67: CA 2,234-236 (PG 6,628-629); Órigenész: Contra Celsum 1,32: SV 132,0162-164. (PG 8,720-724): Ez a hit tehát nem pogány mitológiából vagy a korabeli elképzelések átvételéből fakadt. Ennek az eseménynek az értelme csak olyan hit számára megközelíthető, mely "a misztériumok egymásközti kapcsolatában", (I. Vatikáni Zsinat: Dei Filius dogmatikus konstitúció, 4: DS 3016.), Krisztus misztériumainak egészében -- megtestesülésétől a húsvétjáig -- szemléli azt. Már Antiochiai Szent Ignác tanúsítja ezt az összefüggést: "E világ fejedelme elől el volt rejtve Mária szüzessége és szülése, ugyanígy az Úr halála is: három hangosan kiáltó misztérium, melyek Isten csöndjében hangzottak el". (Antiochiai –szent Ignác: Efezusiaknak írt levél, 19,1: SC 10 bis 74. (Funk 1,228); Vö. 1Kor 2,8).

502. A kinyilatkoztatás egészének összefüggésében a hívő látás fölfedezheti a titokzatos indokokat, melyek miatt Isten a maga üdvözítő tervében úgy akarta, hogy Fia szűztől szülessék. Ezek az indokok mind Krisztus személyét és megváltói küldetését, mind e küldetés Mária által minden emberre vonatkozó elfogadását érintik.

506. Mária szűz, mert szüzessége minden kétségtől mentes hitének (Ii. Vatikáni Zsinat: Lumen Gentium dogmatikus konstitúció, 63.) és az Isten akarata iránti osztatlan odaadásának a jele (Vö. 1Kor 7,34-35). Hitének ajándéka, hogy az Üdvözítő Anyja lesz: "Mária tehát boldogabb, amikor megfogban benne a Krisztusba vetett hit, mint amikor Krisztus testét foganja". (Szent Ágoston: De sancta virginitate 3,3; ApCsel 41,237 (PL 40,398)

507. Mária egyszerre Szűz és Anya, mert előképe és legtökéletesebb megvalósulása az Egyháznak: (Vö. II. Vatikáni Zsinat: Lumen Gentium dogmatikus konstitúció, 63) "Az Egyház (...) Isten ígéjének hívő elfogadása által maga is Anya lesz: az igehirdetéssel és a keresztséggel ugyanis a Szentlélektől fogant és az Istenből született gyermekeket új és halhatatlan életre támasztja. És ő maga Szűz, aki jegyesének adott hűségét sértetlenül és tisztán őrzi." (II. Vatikáni Zsinat: Lumen Gentium dogmatikus konstitúció, 64).

724. Máriában a Szentlélek nyilvánítja ki az Atyának a Szűz Fiává lett Fiát. Mária a végső teofánia égő csipkebokra: ő, a Szentlélektől betöltött, megmutatja az Igét testének alázatában, és megismerteti Őt a szegényekkel (Vö. Lk 2,15-19) és a pogányok zsongéjével (Vö. Mt 2,11).

725. Végül a Szentlélek Mária által kezdi Krisztussal közösségbe vinni az embereket, "akikre a jó akaratú Isten szeretete irányul" (ők Isten "jó akaratának" emberei),(Vö. Lk 2,14), és mindig az alázatosak az elsők, akik Őt elfogadják: a pásztorok, a háromkirályok, Simeon és Anna, a kánai jegyesek és az első tanítványok.

144. Engedelmeskedni (latinul: ob-audire, 'odahallgatni') a hitben azt jelenti, hogy az ember szabadon aláveti magát a hallott szónak, mert igazságát Isten adja eléje, aki maga az Igazság. Ennek az engedelmességnek példaként a Szentírás Ábrahámot állítja elének. Szűz Mária pedig a legtökéletesebb megvalósulása.

148. A hívő engedelmisséget legtökéletesebben Szűz Mária valósítja meg. A hitben fogadja Mária a Gábor angyaltól hozott üzenetet és ígéretet, mert hitte, hogy "Istennél semmi sem lesz lehetetlen" (Lk 1,37),(Vö. Ter 18,14) és beleegyezését adta: "Íme, az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te ígéd szerint" (Lk 1,38). Erzsébet e szavakkal köszöntötte őt: "Boldog, aki hitt, mert beteljesedik mindaz, amit az Úr mondott neki!" (Lk 1,45). E hit miatt hirdeti őt majd boldognak minden nemzedék (Vö. 1,48).

149. Ő nem ingott meg hitében élete folyamán, még a végső próbatételnél sem (Vö. Lk 2,35), amikor fia, Jézus meghalt a keresztfán. Mária soha nem szűnt meg hinni abban, hogy "Isten szava be fog teljesedni". Az Egyház tehát Máriában a hit legtisztább megvalósulását tiszteli.

437. Az angyal hírül adta a pásztoroknak Jézusnak, mint az Izraelnek ígért Messiásnak a születését: "Ma megszületett a Megváltótok, az Úr Krisztus, Dávid városában" (Lk 2,11). Ő kezdettől fogva az, "akit az Atya megszentelt és a világba küldött" (Jn 10,36), a Mária

szűz méhében fogantatott „szent”. Józsefet Isten arra hívta, hogy vegye magához jegyesét, aki méhében azt hordozta, aki „a Szentlélektől fogantatott” (Mt 1,20), hogy Jézus, „akit a Krisztusnak neveznek”, József feleségétől szülessék Dávid messiási nemzetségében (Mt 1,16).

1846. Az evangélium Isten bűnösök iránti irgalmasságának kinyilatkoztatása Jézus Krisztusban. Az angyal ezt hirdeti Józsefnek: „A nevét Jézusnak fogod hívni, mert ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt 1,21). Ugyanez elmondható az Eucharisziáról, a megváltás szentségéről: „Ez az én vérem, az új Szövetségé, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

430. Jézus héberül azt jelenti, hogy „Isten megszabadít”. Az angyali üdvözléskor Gábor angyal adja neki a Jézus nevet, mely kifejezi, hogy ki ő és mi a küldetése. Mivel "senki nem bocsáthat meg bűnöket, csak egyedül Isten" (Mk 2,7), Jézusban, az Ő emberré lett örök Fiában Ő az, aki „megszabadítja népét a bűneitől” (Mt 1,21). Így Jézusban Isten összefoglalja egész üdvözítő művét, melyet az emberért tesz.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA DOMINUM ET VIVIFICANTEM KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

49. (...) A két evangélista, akiknek a názáreti Jézus születése és gyermeksege történetét köszönhetjük, ebben a dologban azonos módon fejezi ki magát. Lukács szerint Jézus születésének hírüladásakor Mária megkérdezte: „Hogyan válik ez valóra, amikor férfit nem ismerek?” Ezt a választ kapta: „A Szentlélek száll reád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten Fiának fogják hívni.”

Máté kereken kimondja: „Jézus Krisztus születésének ez a története: Anyja, Mária, Józsefnek a jegyese, még mielőtt egybekeltek volna, gyermeket fogant a Szentlélek erejéből.” (Mt 1,18) Józsefet ez zavarba hozta, de álmában magyarázatot kapott! „Ne félj attól, hogy feleségedül vedd Máriát, hiszen a benne fogant élet a Szentlélektől van. Fiút szül, akit Jézusnak nevez el, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.”

Ezért vallotta az Egyház a megtestesülés titkát, ezt a sarkalatos misztériumot kezdettől fogva a Szentlélekhez kapcsolva. Az apostoli hitvallásban ezt mondja: „fogantaték Szentlélektől, születék Szűz Máriától”. A nicea-konstantinápolyi hitvallásban szintén: „Megtestesült a Szentlélek erejéből Szűz Máriától, és emberré lett.”

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS CUSTOS KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

1. A Megváltó jövőendő őrzője, „József úgy tett, amint az Úr angyala megparancsolta, és magához vette feleségét” (Mt 1,24).

Az első évszázadok egyházatyái épp az evangélium indítására hangsúlyozták, hogy Szent József, amilyen szeretetteljesen viselte gondját Máriának és amilyen örömmel szentelte magát Jézus Krisztus nevelésének, ugyanígy oltalmazza és őrzi annak Titokzatos Testét, az Egyházat, melynek előképe és példája maga a Szent Szűz. (...)

2. „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet Máriát, mert a gyermek, amelyet a szíve alatt hordoz, a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, akit Jézusnak nevezel el, mert Ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt 1,20-21).

Ezek a szavak tartalmazzák a Szent Józsefről szóló szentírási igazság központi magját, életének ezt a pillanatát, amelyre az egyházatyák különösen sokszor hivatkoznak.

Máté evangélista megmagyarázza e pillanat jelentését, elmondván, miként élte meg azt József. Ám ahhoz, hogy egészen megérthessük mondanivalójának tartalmát és összefüggéseit, föl kell idéznünk Lukács evangéliumának párhuzamos helyét. Ugyanis Mária várandósságának a Szentlélektől való eredete – melyet Máté így mond el: „Jézus Krisztus születése így történt: Anyja, Mária jegyese volt Józsefnek. Még mielőtt egybekeltek volna, úgy találtatott, hogy gyermeket fogant a Szentlélektől” (Mt 1,18) – Lukácsnál is olvasható, amikor az angyali üdvözléről ír, de sokkal részletesebben és pontosabban.

„Isten elküldte Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz, aki egy Dávid házából való férfinak, Józsefnek volt a jegyese, és Máriának hívták” (Lk 1,26-27).

Az angyal szavai – „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled” (Lk 1,28) – Máriában komoly nyugtalanságot keltettek és gondolkodóba ejtették. A hírnök ekkor megnyugtatta a szüzet, és kinyilatkoztatta Isten reá vonatkozó különleges tervét: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiút szülsz, és Jézusnak fogod nevezni. Nagy lesz Ő, a Magasságbeli Fiának fogják nevezni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját....” (Lk 1,30-32)

Néhány verssel korábban az evangélista megerősítette, hogy az angyali üdvözléskor Mária „jegyese volt egy József nevű férfinak, aki Dávid házából származott”. E jegyesség lényegét Lukács közvetve magyarázza meg, amikor Mária az égi hírnök szavainak meghallgatása után a gyermek születésével kapcsolatosan megkérdezi: „Hogyan történik mindez, amikor férfit nem ismerek?” (Lk 1,34). Erre a következő választ kapja: „A Szentlélek száll rád, s a Magasságbeli ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő gyermek szent lesz és Isten Fiának fogják nevezni” (Lk 1,35). Mária, még ha József „jegyese” is, szűz marad, mert az angyali üdvözlés során benne megfogant gyermek a Szentlélek közreműködésével fogant.

Ezen a ponton Lukács szövege megegyezik a Máténál (1,18) leírtakkal, és megvilágítja azt, amit itt olvasunk. Ha a Józseffel való eljegyzés után úgy mutatkozott, hogy Mária „gyermeket vár a Szentlélek közreműködése által”, ez a kijelentés teljesen megfelel a hírüladás tartalmának és különösen Mária ezt követő szavainak:

„Történjen úgy, ahogy mondtad” (Lk 1,38). Miután Mária igent mondott Isten tervére, a következő napokban és hetekben nyilvánvalóvá vált az emberek és József előtt, hogy gyermeket vár, hogy szülni fog és az anyaság titkát hordozza magában.

3. Ilyen körülmények között „József, aki igaz ember volt és nem akarta a nyilvánosság előtt megszégyeníteni, elhatározta, hogy titokban bocsátja el” (Mt 1,19).

Nem tudta ugyanis, hogyan viselkedjen Mária „csodálatos” anyaságával kapcsolatban. Választ keresett a nyugtalanító kérdésre, és kiutat a számára nehéz helyzetből. „Míg ezen töprengett, álmában megjelent neki az Úr angyala, és így szólt hozzá:

„József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert a benne fogant élet a Szentlélektől van. Fiút szül, akit te Jézusnak nevezel, mert Ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt 1,20-21).

A Máténál és Lukácsnál közölt híradás között szoros egybehangzás figyelhető meg. Isten küldötte beavatja Józsefet Mária anyaságának titkába. Mária, aki a törvény szerint az ő „hitvese”, miközben szűz marad, a Szentlélek erejétől „megárnyékozva” anya. Ha majd világra jön a fiúgyermek, akit Mária méhében hord, a Jézus nevet kell kapnia. A „Jézus” név ismert volt a zsidóknál, és időnként a fiúgyermeknek kapták. Ebben az esetben azonban arról a Fiúról van szó, aki – az isteni ígéret szerint – beteljesíti a Jézus név jelentését: Jézus – Yehosua azt jelenti: Isten üdvözít. A hírnök úgy fordul Józsefhez, mint „Mária hitveséhez”, akinek az lesz a kötelessége, hogy a Názáreti Szűztől, az ő jegyesétől születendő fiúgyermeknek a Jézus nevet adja. Tehát Józsefhez fordul, és megbízza, hogy ő lássa el Mária mellett a földi apa feladatait.

„Amikor József felébredt, úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta, és magához vette feleségét” (Mt 1,24).

Magához vette őt anyaságának egész titkával, magához vette a fiúval együtt, akinek a Szentlélek ereje által kellett világra jönnie: így a Máriához hasonló készséges beleegyezésről tett bizonyosságot mindazzal kapcsolatban, amit Isten rábízott a küldötte által.

7. (...) Jóllehet az evangélisták teljesen és világosan kimondják, hogy Jézus a Szentlélek közreműködésével fogantatott és hogy ebben a házasságban a szüzesség megőrződött (vö. Mt 1,18-25; Lk 1,26-34), Józsefet mégis Mária férjének, Máriát pedig József feleségének nevezik (vö. Mt 1,16.18-20.24; Lk 1,27; 2,5). (...)

12. A körülmetéléskor József a Jézus nevet adja a gyermeknek. Egyedül ebben a névben van üdvösség (vö. ApCsel 4,12), jelentését az angyal hangsúlyozta Józsefnek: „A Jézus nevet add a gyermeknek, mert ő szabadítja meg népét bűneitől” (Mt 1,21). A névadással József kifejezésre juttatja Jézus feletti törvényes atyaságát, a Jézus névvel pedig kihirdeti Jézus szabadítói küldetését

17. József egész élete hitbeli zarándokút volt. Ennek folyamán, akárcsak Mária, ő is hű maradt Istentől kapott hivatásához. Mária élete tökéletes beteljesítése annak az első „fiat”-nak, amelyet az angyali üdvözléskor mondott. József ellenben, amint fentebb mondtunk, amikor az angyal hírül adta neki Isten üzenetét, egyetlen szót sem szólt. Egyszerűen „úgy tett, ahogy az Úr angyala parancsolta neki” (Mt 1,24). Ez az első „tett” lett „József útjának” kezdete. Az út folyamán az evangéliumok egyetlen szót sem említenek, amit József mondott volna. József hallgatása azonban különleges jelentőségű: éppen hallgatásából olvashatjuk ki teljesen azt az igazságot, amelyet az evangélium ítélete tartalmaz róla: „igaz ember volt” (Mt 1,19). (...)

18. (...) Az a körülmény, hogy ő József „jegyese”, bennfoglaltatik Isten tervében. Erre utal az általunk idézett két evangélista, különösen pedig Máté. Az angyal Józsefhez intézett szavai nagyon jelentősek: „Ne félj magadhoz venni feleségül Máriát, mert a gyermek, akit méhében hord, a Szentlélektől van” (Mt 1,20). Ezek ugyanis József hitvesének titkát világítják meg. Mária anyaságában is szűz. Benne a „Magasságbeli Fia” öltött magára emberi testet és lesz az „Emberfia”. (...)

19. Az éjszakai „hírüladás” szavaiból nemcsak azt az isteni igazságot hallja meg József, hogy hitvesének hivatása kimondhatatlanul fönséges, hanem újra felidézi az igazságot saját hivatásáról. Ez az „igaz” ember, aki a választott nép legnemesebb hagyományainak szellemében szerette a Názáreti Szület és a házassági szeretet kötelékére lépett vele, most Istentől kap ismét megbízatást erre a szeretetre.

„József úgy tett, ahogy az Úr angyala megparancsolta neki, és magához vette feleségét” (Mt 1,24). A gyermek, akit Mária hordoz, „a Szentlélektől származik”. Nem kell ebből a kijelentésből is arra következtetnünk, hogy József hitvesi szeretetét szintén újjáformálta a Szentlélek? Nem kell-e arra gondolnunk, hogy Isten szeretete, amely a Szentlélek által árad az emberek szívébe (vö. Róm 5,5), a legtökéletesebb módon formál mindenféle emberi szeretetet? Hiszen egyedülálló módon átalakítja a házastársak hitvesi szeretetét is, miközben elmélyíti és felmagasztosítja benne mindazt, ami emberhez méltó és szép, ami magában hordozza a kizárólagos önátadásnak, a személyek összetartozásának és a Szentháromság misztériuma szerinti, igazi összetartozásnak a jegyeit.

„József magához vette feleségét. De nem ismerte meg, amíg világra nem hozta fiát” (Mt 1,24-25). Ezek a szavak egy másfajta házasságbeli közelségre utalnak. Az összetartozás mélysége, vagyis az egység, a személyek közötti kapcsolat lelki ereje – végsősoron az „Éltető Lélektől” származik (vö. Jn 6,63). József, aki engedelmeskedett a Léleknek, éppen benne fedezte fel újra a szeretet forrását, férfiúi és hitvesi szeretete forrását. Ez a szeretet nagyobb volt, mint az, amit az „igaz ember” emberi szívének lehetőségei szerint kívánhatott volna magának.

FERENC PÁPA HOMÍLIÁJA PÁPAI SZOLGÁLATA MEGKEZDÉSEKOR

Kedves Testvérek!

Megköszönöm az Úrnak, hogy péteri szolgálatom elején Szent József, Szűz Mária jegyese, az egyetemes egyház védőszentje ünnepén mutathatom be ezt a szentmisét (...)

„József úgy cselekedett, amint megparancsolta az Úr angyala. Magához vette feleségét” (Mt 1,24). Ezek a szavak már magukba foglalják azt a küldetést, amelyet Isten bíz Józsefere: legyen „custos”, őrző. Kinek az őrzője? Máriáé és Jézusé; de ez a küldetés később kiterjed az egyházra, mint ahogy ezt Szent II. János Pál hangsúlyozta „Redemptoris Custos” kezdetű Apostoli buzdításában: „Szent József, amilyen szeretetteljesen viselte gondját Máriának és amilyen örömmel szentelte magát Jézus Krisztus nevelésének, ugyanígy oltalmazza és őrzi annak Titokzatos Testét, az Egyházat, melynek előképe és példája maga a Szent Szűz”.

Hogyan gyakorolja József ezt a küldetését? Diszkréten, alázattal, csöndben, de állandó jelenlétben és maradéktalan hűségben, akkor is, amikor számára érthetetlen dolgok történnek. A Máriával kötött házasságtól kezdve addig az epizódig, amikor a 12 éves Jézus a jeruzsálemi Templomban tanít, József minden pillanatban szerető gondoskodással van jelen. Felesége, Mária mellett van az élet derűs és nehéz pillanataiban, a népszámláláskor Betlehembe vezető úton, Jézus születésének aggodalommal és örömmel teli óráiban, az egyiptomi menekülés drámai pillanatában, a

gyermek izgatott keresésekor, amikor a Templomban találják rá; majd a názáreti otthon mindennapi életében, a műhelyben, amelyben megtanította Jézusnak az ács mesterséget.

Hogyan éli meg József azt a hivatását, hogy Mária, Jézus és az egyház őrzője legyen? Úgy, hogy szüntelenül Isten felé fordul, nyitott jeleire, készen áll Isten, nem pedig saját terveire (...)

És itt most szeretnék még egy megjegyzést tenni, a gondoskodás, az örökös mások felett jóságot igényel, azt kéri, hogy a jóságot gyöngédséggel éljük meg. Az evangéliumban Szent József erős, bátor, munkásemberként jelenik meg, de lelkéből nagy gyöngédség árad, amely nem a gyengék erénye, hanem éppen ellenkezőleg, a lélek erejére vall, kifejezi azt a képességet, hogy tudunk másokra figyelni, mások iránt részvétellel lenni, valóban megnyílunk a másik, a szeretet felé. Ne féljünk a jóságtól és a gyöngédségtől! (...)

„Kérem Szűz Mária, Szent József, Szent Péter és Pál apostolok, Szent Ferenc közbenjárását, hogy a Szentlélek kíséren el szolgálatom során, nektek pedig azt mondom: imádkozzatok értem! Ámen.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az *evangéliumi szakaszhoz* (Mt 1,1-25) hasonlóan a *szentmise kezdőéneke* (Vö. Kiv 16,6-7) és *első könyörgése* is az Úr eljövételét hirdeti, amellyel évszázados várakozások teljesednek be: „Ma megtudjátok, hogy eljön az Úr, és üdvözít minket, holnap pedig meglátjátok dicsőségét.”; „Istenünk, te évről évre megörvendeztetsz minket azzal, hogy Fiad eljövételének ünnepére készülhetünk.”

A megtestesülés titkát jelzik az *első olvasmány* (Iz 62,1-5) bensőséges előképei is: „Mert amint a vőlegény feleségül veszi a leányt, úgy fog frigyre lépni veled, aki téged felépít, és amint a vőlegény örül a menyasszonynak, úgy leli örömét benned Istened.” Isten Dávidnak tett ígérete és vele kötött szövetsége, amiről a *válaszos zsoltár* (Zsolt 88,4-5.16-17.27.29) énekel, Jézus Krisztus születésével teljesedett be: „Választottammal szövetséget kötöttem, megesküdtem szolgálomnak, Dávidnak. »Megerősítem ivadékokat örökre és megszilárdítom trónodat nemzedékről nemzedékre.«”

A *szentleckében* (ApCsel 13,16-17.22-25) Pál apostol is rámutat a Messiás dávidi származására: „Ígéretéhez híven az ő utódai közül támasztotta Isten Izrael számára a Megváltót, Jézust.” Az evangéliumi epizódban olvasott örömhírré utal az *alleluja-vers* is: „Holnap eltörli a világ Megváltója az emberiség bűneit, és ő uralkodik majd fölöttünk.”

Az *egyetemes könyörgésekben* elsősorban azokért imádkozunk, akik szomorúak, akik szenvednek, akik magányosak, hogy az Emmánuel, vagyis a velünk lévő Isten, vigasztalja és erősítse meg őket. A *karácsonyi prefációk* (1-3.) is az evangéliumban meghirdetett megtestesülés misztériumát ünneplik: „Az Ige megtestesülésének titka által a te dicsőséged új fénye ragyogott föl nekünk, hogy amikor látható alakban ismerjük meg az Istent, a láthatatlan világ szeretetére gyulladjunk általa.”, „láthatóan megjelent köztünk a láthatatlan, élő Isten”, „az örök Ige gyarló emberségünket magára vette”.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Az Úr mondá nekem (514)

<http://nepenektar.hu/idoszak/karacsony/liturgia/11/intr/275/az-ur-monda-nekem-dominus-dixit-ad-me>

GITÁROS, ILLETVE TAIZEI ÉNEKEK

Sillye Jenő: Emmánuel

<https://www.youtube.com/watch?v=JRFrwxdyOVO> (1:22-től)

Eljön közénk az Úr

<https://www.youtube.com/watch?v=Y-O2ophSwzk>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Reményik Sándor: József, az ács, az Istennel beszél

Magasságos,
Te tudod: nehéz ez az apaság,
Amit az én szegény vállamra tettél.
Apja volnék, - és mégsem az vagyok.
Ez a gyermek... ha szemébe tekintek,
Benne ragyognak nap, hold, csillagok.
Anyja szemei s a Te szemeid,
Istenem, a Te szemeid azok.
Gyönyörűsége és szörnyű szemek,
Oly ismerősek, s oly idegenek...
Ez az ács-műhely... ezek a forgácsok...
Mit tehettem érte?... mit tehetek?
Én tanítottam fogni a szerszámot,
Mégis rá fogják majd a kalapácsot.
Úgy félek: mi lesz?
Most is ki tudja, merre kóborog,
Tekintetétől tüzet fog a műhely,
Tüzet a világ, s egyszer ellobog.
Ó, jó volt véle Egyiptomba futni
S azután is óvni a lépteit,
Fel a templomig, Jeruzsálemig,
Míg egyszer elmaradt...
Ó, jó volt, míg parányi rózsaujja
Borzolta szürkülő szakállamat,
Ezüst nyomot hagyott már akkor is,
Komoly nyomot parányi rózsaujja.
S most olyan más az útja...
Vezetném és Ő vezet engemet.
Csak azt tudom, a Te utadon jár,

Magasságos,
De ki tudja a Te ösvényedet?
Te vagy az atya, - én senki vagyok,
Az Evangéliumban hallgatok,
S hallgat rólam az Evangélium.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Jézus és az Emmanuel név beszédes név: „Isten a szabadító; Velünk az Isten”. Mit jelent ez Jézus küldetését tekintve? Mit jelent ez az én életemben?
- Kész vagyok-e minden helyzetben Isten akaratát keresni és elfogadni?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te évről évre megörvendeztetsz minket azzal, hogy Fiad eljövételének ünnepére készülhetünk. Add, hogy mi, akik Egyszülöttedet nagy örömmel fogadjuk mint Megváltónkat, nyugodt lélekkel láthassuk meg őt mint Bíránkat, amikor eljön. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Sarutlan Karmelita Nővérek imádsága

Úr Jézus Krisztus az örök Atya egyszülött Fia, a tiszta Szűznek Gyermeke, aki magad vagy a végtelen Szeretet és Alázat. Te látván a mi bűntől sebzett, törékeny természetünket, mely szüntelenül megakadályozott bennünket Istenhez való közeledésünkben, emberi testben jöttél közénk. Megszabadítottál bennünket félelmeinktől, bűneink, bukásaink nyomasztó terhétől. Emberi természetünket magadra vévén, megdicsőítvén, mindörökre magadhoz vonzottál, önmagadtól elválaszthatatlanná tettél bennünket. Adj nekünk éber szívet, hogy egész lényünkkel szerethessünk, szolgálhassunk, s egykor megláthassunk téged, szabadító Istenünket. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy alázatos és nyitott szívvel tudjuk befogadnia az Örök Ige megtestesülésének örömhírét s annak fényében éljünk örömmel és reménnyel! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Jézus megszületik Máriától, aki jegyese Józsefnek, Dávid fiának. (Mt 1,1-25)

(Forrás: catholicpic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten mindig velünk van, valójában sosem vagyunk egyedül!
- a magánynak nincs ereje felettünk.
- Isten minden emberért eljött a világba.
- Isten mindig felül tudja múlni az elvárásainkat.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- szemléljem én is csendben Istent, s cselekedjem az ő szava szerint!
- tudatosítsam magamban, hogy Isten valóban velünk van!
- próbáljak az örömhírré koncentrálni!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Karácsony, Vigília szentmise („C” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Alexandriai Szent Athanasziosz gondolatait Vanyó László fordította

Szent Efrém diakónus prédikációját a La Bibbia commentata dai Padri . (Città Nuova Editrice, 2017) kötet szövege alapján Rácz Dávid fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Reményik Sándor: József, az ács, az Istennel beszél – <https://katolikus.ma/jozsef-az-ac-s-az-istennel-besz-el-remenyik-sandor-verse>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelezési cím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu